

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

ВІКОВА ПСИХОЛОГІЯ

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки молодшого спеціаліста
галузі знань 1301 «Соціальне забезпечення»
спеціальності 5.13010101 «Соціальна робота»

(Шифр за ОПП МПН 6)

Кіровоград - 2016

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: _ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Розробники: викладач циклової комісії з соціальної роботи Н. В. Акімова, к.філол.н., викладач циклової комісії з соціальної роботи Шадрін В.І.

Обговорено та рекомендовано до видання Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від «__» вересня 2016 року № 1

«__» _____ 2016 року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Вікова психологія” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста напряму “5.13010101 «Соціальна робота»”.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні поняття вікової психології, її закономірності, механізми розвитку психіки та її залежність від оточуючих людей

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, вікова фізіологія, соціологія, філософія, соціальна психологія

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Модуль 1. Загальні засади вікової психології

Модуль 2. Особливості розвитку психіки у різні вікові період

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Вікова психологія» полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття вікової психології, її закономірності, механізми розвитку психіки та її залежність від оточуючих людей.

Загальноосвітня (навчальна) – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця на підставі вивчення та розуміння механізмів та принципів психічного буття людини у різні вікові періоди.

Розвиваюча - формувати й розвивати психологічні знання студентів, навчити їх аналізувати психічні явища та поведінкові акти, виробити навички самостійного аналізу психічних явищ, уміння застосовувати отримані знання при оцінюванні конкретної ситуації, сприяти оволодінню уміннями та навичками, які потрібні у професійній діяльності.

Виховна - формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, виховувати активну громадську позицію, сприяти усвідомленню ролі та значення соціальної роботи в становленні Української держави; сприяти розвитку в майбутніх соціальних працівників, їх професійних й особистісних якостей.

Завдання вивчення курсу «Вікова психологія»:

- ознайомлення студентів з основами майбутньої професії, історією виникнення, становлення та розвитком психологічних ідей в цілому, та в межах соціальної роботи зокрема;
- оволодіння основними категоріями вікової психології;
- дослідження сучасних теоретико-методологічних засад вивчення психічної діяльності;
- оволодіння системою знань про вікові особливості психіки;
- засвоєння теоретичних знань про людину, її психологію у зв'язку з соціальним середовищем;
- оволодіння навичками проведення психологічних досліджень;
- формування професійного світогляду та наукового мислення;
- сприяння підвищенню рівня професійної культури студентів.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- предмет і структуру вікової психології, її основні дефініції, завдання, етапи становлення та розвитку;

- особливості пізнавального та особистісного розвитку у кожному віковому періоді;
- механізми виникнення вікових криз;
- структуру та особливості взаємодії компонентів психічної сфери.

ВМІТИ:

- виявляти, аналізувати та розв'язувати конкретні життєві ситуації, оперуючи психологічними поняттями, законами, механізмами;
- спостерігати, помічати, аналізувати та враховувати психічні стани;
- своєчасно виявляти та усувати деформації в психологічній сфері;
- проводити психологічні дослідження різного рівня;
- робити позитивні висновки з негативного досвіду, постійно вдаватися до самоаналізу і об'єктивної оцінки як своїх дій, так і дій інших;
- реалізувати психологічний підхід до особистості.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 години/1,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні засади вікової психології

Тема 1. Вікова психологія як галузь психологічної науки

Сутність, об'єкт і предмет вікової психології. Методологічні засади вікової психології. Методи вікової психології. Структура, функції і завдання вікової психології. Місце вікової психології в системі психологічних наук.

Напрями, концепції, теорії вікової психології. Основні поняття вікової психології: вікова періодизація, вікова криза, новоутворення.

Модуль 2. Особливості розвитку психіки у різні вікові період

Тема 2. Психологія немовляти (0-1 рік)

Пренатальний розвиток. Особливості новоутворень у пізнавальній сфері немовляти. Особливості новоутворень у особистісній сфері немовляти. Кризи I року життя

Тема 3. Психологія молодшого дошкільного віку (1-3 роки)

Особливості пізнавальної сфери молодшого дошкільника. Новоутворення молодшого дошкільника. Особливості особистісної сфери молодшого дошкільника та криза III року

Тема 4. Психологія старшого дошкільного віку (4-6 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері старшого дошкільника. Особливості новоутворень у особистісній сфері старшого дошкільника. Криза 6 року

Тема 5. Психологія молодшого шкільного віку (6-10 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері молодшого школяра. Особливості новоутворень у особистісній сфері молодшого школяра. Криза підліткового віку

Тема 6. Психологія підліткового віку (11-16 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері підлітка. Особливості новоутворень у особистісній сфері підлітка. Криза юнацького віку

Тема 7. Психологія юнацького віку (17-21 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері юнака. Особливості новоутворень у особистісній сфері юнака. Криза 21 року «Як утриматися в світі дорослих?»

Тема 8. Психологія дорослості (21-60 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері дорослого. Особливості новоутворень у особистісній сфері дорослого. Кризи дорослого віку

Тема 9. Психологія старості (після 60 років)

Особливості новоутворень у пізнавальній сфері старого. Особливості новоутворень у особистісній сфері старого. Кризи старості

3. Рекомендована література**Базова література**

1. Психология развития и возрастная психология: конспект лекцій / А. Акрушенко, Т. Каратьян, О. Ларина. – М.: Научная книга, 2008. – 198 с.
2. Обухова, Л.Ф. Детская (возрастная) психология : учебник / Л. Ф. Обухова. - Москва : Российское педагогическое агентство, 1996. - 374 с.
3. Павелків Р. В. Дитяча психологія, 2-ге видання, виправлене / Павелків Р. В., Цигипало О. П. – К.: «Академвидав», 2015. – 400 с.
4. Савчин М. В. Вікова психологія. 2-ге видання, доповнене / Савчин М. В., Василенко Л. П. – К.: «Академвидав», 2011. – 368 с.
5. Хилько М.Е. Возрастная психология. Конспект лекцій / Хилько М.Е., Ткачева М.С.. – М.: Юрайт, 2011 – 191 с.

Додаткова література

1. Варій М. Й. Психологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. Й. Варій. – К.: «Центр учбової літератури», 2009. – 288 с.
2. Загальна психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин. - К.: Академвидав, 2011. – 464 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zaochka.net/catalog_p_8_p_150.html
3. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук, Т.М. Лисянська. – К.: Либідь, 2005. – 464 с.
4. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навчальний посібник/ П. А. М'ясоїд. – К.: Вища школа, 2004. – 487 с.
5. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник. – Видання друге, перероблене та доповнене. – К.: «Центр навчальної літератури», 2004. – 272 с.
6. Немов Р. С. Психологія. Т.1: Учебник для вузов / Р. С. Немов. – М.: ВЛАДОС, 2000. – 668 с.
7. Основи загальної психології: Навчальний посібник: У 2-х т. / Укл.: О. В. Полозенко, Л. М. Омельченко, С. В. Яшник та ін.– К.: НУБіП, 2009. – Т. 1. – 322 с.
8. Основи психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука. – К.: Либідь, 1997. – 632 с.
9. Павелків Р. В. Дитяча психологія / Павелків Р. В., Цигипало О. П. – К.: «Академвидав», 2011. – 376 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання залік**5. Засоби діагностики успішності навчання:**

Поточний контроль (рейтинг) – оцінювання за результатами практичних занять.

Модульний контроль.

Контроль самостійної роботи (захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань).

Підсумковий контроль (залік).